

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Departament Gospodarki Odpadami

Warszawa, 05-06-2025

Wyjaśnienia dot. art. 101a ustawy o odpadach¹

Na wstępie należy zaznaczyć, że jedną z podstawowych zasad określoną w przepisach ustawy o odpadach jest selektywne zbieranie odpadów.

Natomiast dodatkowo od 1 stycznia 2025 r. zgodnie z art. 101a ww. ustawy, wytwórcy odpadów budowlanych i rozbiórkowych (odpady BiR) mają obowiązek wysegregowania z wytworzonych przez siebie odpadów BiR co najmniej: drewna, metali, szkła, tworzyw sztucznych, gipsu i odpadów mineralnych, w tym betonu, cegły, płytek i materiałów ceramicznych oraz kamieni.

Jednym z podstawowych założeń brzmienia art. 101a ustawy o odpadach jest, że to wytwórca odpadów jest obowiązany do zagospodarowania wytworzonych przez siebie odpadów. Odzwierciedleniem tego założenia w kontekście ustanowionego systemu segregacji odpadów BiR jest art. 101a ust. 1 ustawy o odpadach, w którym jako pierwotny podmiot obowiązany do zapewnienia wysegregowania tych odpadów wskazany jest wytwórca. Obowiązek wysegregowania będzie można zrealizować poza miejscem wytworzenia (poza źródłem wytworzenia), co oznacza, że przepisy dopuszczają możliwość przekazania odpadów innemu uprawnionemu podmiotowi, który zajmie się ich wysegregowaniem.

W art. 101a ust. 3 ww. ustawy wskazano, że obowiązek wysegregowania można zlecić podmiotowi, o którym mowa w art. 27 ust. 2 ustawy o odpadach. Natomiast w art. 27 ust. 2 określono, że wytwórca odpadów lub inny posiadacz odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami określonym podmiotom, w tym podmiotom posiadającym zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt. 34 ustawy o odpadach przez zbieranie odpadów rozumie się gromadzenie odpadów przed ich transportem do miejsc przetwarzania, w tym wstępne sortowanie nieprowadzące do zasadniczej zmiany charakteru i składu odpadów i niepowodujące zmiany klasyfikacji odpadów oraz tymczasowe magazynowanie odpadów, o którym mowa w pkt 5 lit. b.

Biorąc pod uwagę, że wysegregowanie odpadów na poszczególne frakcje będzie wiązało się ze zmianą ich klasyfikacji, w tym przypadku będziemy mieć do czynienia z przetwarzaniem odpadów.

Zatem nie ma możliwości **przejęcia obowiązku** określonego w art. 101a ustawy o odpadach dotyczącego wysegregowania odpadów BiR przez podmiot zbierający lub podmiot odbierający odpady BiR bez posiadania stosownego zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Dlatego też obowiązek określony w art. 101a można zlecić **wyłącznie podmiotowi posiadającemu zezwolenie na przetwarzanie odpadów BiR**.

Nie oznacza to, że podmioty zbierające oraz podmioty odbierające odpady BiR nie mogą uczestniczyć w procesie **zbierania i odbierania** tych odpadów przed przekazaniem ich do podmiotu, który przejmie obowiązek ich wysegregowania.

¹ Dz. U z. 2023 r. poz. 1587, ze zm.

Zatem podmiot zbierający odpady BiR może je zebrać, a następnie na podstawie pisemnej umowy przekazać do podmiotu posiadającego zezwolenie na przetwarzanie odpadów, który przejmie obowiązek wysegregowania odpadów BiR.

To samo dotyczy podmiotu odbierającego odpady BiR, który może je odebrać, a następnie na podstawie pisemnej umowy przekazać do podmiotu posiadającego zezwolenie na przetwarzanie odpadów, który przejmie obowiązek wysegregowania odpadów BiR.

Co do samej umowy przejęcia obowiązku wysegregowania odpadów BiR może ona zostać sporządzona na trzy sposoby. Należy podkreślić, że zawarcie umowy pisemnej nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami, czyli również mieszkańców.

1) Umowa bezpośrednia:

wytwórca + podmiot posiadający zezwolenie na przetwarzanie odpadów BiR

2) Umowa trójstronna:

wytwórca + podmiot zbierający/podmiot odbierający + podmiot posiadający zezwolenie na przetwarzanie odpadów BiR

3) Umowa rozdzielona:

wytwórca + podmiot zbierający/podmiot odbierający (usługa na zbieranie lub odebranie odpadów BiR) oraz wytwórca + podmiot posiadający zezwolenie na przetwarzanie odpadów BiR

Należy pamiętać, że warunkiem prawidłowego przekazania wytworzonych odpadów BiR do podmiotu profesjonalnego jest zawarcie umowy pisemnej określającej dalsze zagospodarowanie wysegregowanych odpadów. Nie oznacza to, że w umowie należy wskazywać konkretny proces odzysku do którego zostaną wykorzystane odpady BiR.

Odpady BiR można przekazać podmiotowi, który posiada decyzje z zakresu gospodarowania odpadami obejmujące wskazane rodzaje odpadów, które w ramach wysegregowania będą wytwarzane w procesie przetwarzania odpadów BiR. Odbiorca musi być upoważniony do zagospodarowania tych frakcji, które faktycznie przyjmuje.

Ponadto wytwórca odpadów BiR przy ich przekazywaniu do następnego posiadacza powinien uwzględnić również skład wytworzonych przez siebie odpadów i zlecić obowiązek wysegregowania takiemu podmiotowi, który będzie posiadał decyzję z zakresu gospodarowania odpadami BiR odpowiadającej frakcjom znajdującym się w wytworzonych przez niego odpadach.

Ponadto mając na uwadze fakt, że osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami mogą mieć trudności z wysegregowaniem z odpadów budowlanych i rozbiórkowych poszczególnych frakcji w ust. 2 wskazano, że wykonanie obowiązku wysegregowania będzie wykonywał inny podmiot.

Za osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami, czyli również mieszkańców wykonanie obowiązku może przejąć podmiot profesjonalny jakim jest PSZOK lub zleceniobiorca usługi budowlano-rozbiórkowej. Należy jednak podkreślić, że PSZOK lub zleceniobiorca usługi budowlano-rozbiórkowej nie muszą wówczas samodzielnie przeprowadzać wysegregowania odpadów, ale mogą skorzystać z rozwiązania zawartego w ust. 3, czyli mogą zlecić obowiązek wysegregowania innemu podmiotowi.